

REGENBOOG-AGENDA GEMEENTE NIJMEGEN 2021-2024

VOORWOORD

Met trots presenteer ik de Regenboog-agenda 2021-2024.

Al meer dan drie decennia voeren we in Nijmegen Regenboog-beleid. Met als ambitie de acceptatie en inclusie van de Lhbt+ mensen in onze stad en het ondersteunen van de immer actieve Nijmeegse Regenboog-gemeenschap. Of het nu ging om de potten en flikkers uit de beginperiode, de roze of Lhbt-gemeenschap in de fasen daarna, of de Regenboog-gemeenschap van dit moment. Een gemeenschap die letterlijk kleur geeft aan onze stad en aan de geschiedenis van onze stad.

In al die jaren hebben we samen veel bereikt. De cijfers uit de recente gezondheidsmonitor over acceptatie bevestigen dit nog eens. Maar er is ook nog een wereld te winnen, bijvoorbeeld bij de acceptatie van genderdiversiteit of de ondersteuning van biculturele Lhbt+ personen. En hoewel ik zou willen dat het overbodig was, zullen we ons moeten blijven inzetten zodat onze Lhbt+ inwoners zich veilig, geaccepteerd en als vanzelfsprekend gezien en gehoord voelen: thuis, op het werk, op school, op straat, in de zorg, in de sport en in de eigen sociale kring.

Dit is niet alleen een kwestie van een lange adem, dit vergt ook de inzet van de hele stad. En juist daarin zetten we met deze Regenboog-agenda een nieuwe stap. Die heeft daarmee een wat andere vorm gekregen dan u gewend was. Ik ben blij met de grote motivatie en bereidheid van de Regenboog-gemeenschap om de agenda uit te voeren, samen met een steeds grotere groep betrokken maatschappelijke organisaties. Alleen zo komt een inclusief Nijmegen steeds dichterbij.

Ik nodig iedereen van harte uit zich hierbij aan te sluiten!

Grete Visser

*Wethouder onderwijs, welzijn & zorg
Gemeente Nijmegen*

COLOFON

Regenboog-agenda Nijmegen 2021-2024

Copyright @ 2021 Spectrum, partner met elan

In opdracht van:

Gemeente Nijmegen

Inhoud:

Regenboog samenwerkingspartners

Proces & Tekst:

Melanie Reekers & Thécla Brouwer

Vormgeving:

Marijke Pomstra en Michelle Deunk

NIJMEGEN REGENBOOG-STAD

Zoals bekend, is Nijmegen sinds jaar en dag een 'Regenboog' stad, met naar schatting 17.000 inwoners die tot de Lhbt+ community behoren (ruim 10%). Een stad met een actief Lhbt+-beleid op zichtbaarheid, emancipatie en inclusie van de Regenboog-gemeenschap.

Nijmegen is een Regenboogstad en wil de acceptatie en positie van Lhbt+ inwoners in haar stad en regio versterken. Want hoewel de acceptatie groeit, de noodzaak voor beleid met betrekking tot seksuele- en genderdiversiteit blijft actueel. Dus heeft de gemeente, in samenwerking met haar Regenboog-netwerk, en in navolging op de Regenboog-agenda 2017-2019, een nieuwe agenda geformuleerd. In deze agenda leggen de gemeente en haar Regenboog-samenwerkingspartners de actielijnen voor de periode 2021-2024 vast. Samen formuleren ze speerpunten en maken ze afspraken over wie wat gaat doen om deze te realiseren.

OPZET NOTITIE

Deze notitie bestaat uit drie blokken

- **Blok 1**
Totstandkoming en uitgangspunten
Regenboog-agenda 2021 – 2024
- **Blok 2**
Terugblik Regenboog-agenda 2017-2019
- **Blok 3**
Regenboog-agenda en samenwerking 2021 – 2024

Deze drie blokken zijn aanvullend naar elkaar toe maar kunnen ook los van elkaar gelezen worden.

LHBTI+

Lhbt+ is een verzamelterm en heeft alles te maken met seksuele oriëntatie en genderidentiteit. De letters staan voor lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender en intersekse personen.

'Er zijn ook mensen die de 'hokjes' van vrouwen en mannen of heteroseksueel en homoseksueel te krap vinden. Zij herkennen zich niet in deze tweedelingen en noemen zich daarom non-binair. Ook zijn er mensen die in principe van iedereen kunnen houden. Zij noemen zich panseksueel. Pan betekent 'alles' in het Oudgrieks. En zo zijn er nog allerlei andere opties mogelijk naast vrouw, man, hetero en LHBTIQ. En dat is waar de + voor staat.'

(SchoolsOUT - zij hanteren de bredere term LHBTIQ+)

Actuele feiten en cijfers over acceptatie Lhbt+ - personen

Movisie - Handreiking Lhbt+ feiten en cijfers 2021

Nederlandse Lhbt+ personen hebben nog altijd veel te kampen met negatieve reacties en geweld. Biseksuele of bi+ vrouwen zijn relatief vaak slachtoffer. Ruim 2 op de 5 jongeren verbergen hun Lhbt+ zijn op school.

Één op de tien van de Nederlandse LHB-respondenten meldde in Europees onderzoek (*EU Fundamental Rights Agency, 2020*) fysiek aangevallen te zijn.

Één op de vijf Nederlandse transgender personen werd slachtoffer van een fysieke of seksueel gemotiveerde aanval. Dat is twee keer zo veel als het gemiddelde voor alle Lhbt+ groepen.

Uit Nederlands onderzoek (*Pijpers, 2020*) over Lhbt+ ouderen van 65 jaar en ouder blijkt dat 41% ooit last heeft gehad van vooroordelen of discriminatie door burens en 36% door zorgverleners.

Ook geeft één op de vijf (21%) respondenten in dit onderzoek aan vanwege hun seksuele of genderidentiteit het contact met een of meerdere familieleden verloren te hebben.

Uit Europees onderzoek (*EU Fundamental Rights Agency, 2020*) blijkt wel dat ruim twee op de drie (67%) Nederlandse Lhbt+ respondenten meestal of altijd open over hun Lhbt+ zijn. Het gemiddelde voor de 28 lidstaten van de Europese Unie is 47%.

Tegelijkertijd blijkt dat ruim de helft (57%) van de Nederlandse Lhbt+ personen bijna nooit of nooit hand in hand loopt met hun partner.

Bijna de helft (45%) van de Nederlandse transgender respondenten geeft aan nooit of zelden open te zijn over hun genderidentiteit.

Een op de negentig mensen is intersekse. 62% van deze groep heeft te maken gehad met discriminatie en 26% met fysiek geweld.

INLEIDING

03

1. TOTSTANDKOMING EN UITGANGSPUNTEN REGENBOOG-AGENDA 2021 – 2024

05

06

TOTSTANDKOMING EN UITGANGSPUNTEN REGENBOOG-AGENDA 2021 – 2024

Meer dan dertig jaar Regenboog-beleid en inzet op dit thema heeft veel opgeleverd en maakt dat Nijmegen landelijk gezien een koploperspositie heeft. Zo is ze de enige gemeente die binnen het onderwijs al bijna twintig jaar expliciet aandacht besteedt aan een veilig schoolklimaat en acceptatie van Lhbt+, door middel van het project SchoolsOUT.

Daarnaast vormt de actief groeiende Lhbt+ gemeenschap nog steeds de motor voor tal van activiteiten die vooral de zichtbaarheid van de Regenboog-gemeenschap in Nijmegen ten goede komen. Zo is bijvoorbeeld Roze Woensdag uitgegroeid tot een groot evenement waar de hele stad en de Vierdaagse roze kleurt. En er is Pride Photo, die expo's organiseert die mensen laat nadenken over stereotyperingen. En wat te denken van de Eurogames, een meerdaags internationaal sportevenement, dat in 2022 zal plaatsvinden.

UITGANGSPUNTEN REGENBOOG-AGENDA

In de Regenboog-agenda 2017-2019 heeft de gemeente de ambitie geformuleerd om elke vier jaar aan de hand van de uitgangspunten (zie kader) te kijken naar wat er is gerealiseerd, wat nog niet, wat nog mist en waar behoefte aan is. Voor de agenda 2021-2024 heeft de gemeente Nijmegen Spectrumelan gevraagd aan dit proces invulling te geven.

DRAAGVLAK

De agenda 2021-2024 is tot stand gekomen in samenwerking met het Regenboog-netwerk. Zowel Regenboog-als maatschappelijke organisaties waren betrokken. Hierdoor kan deze agenda steunen op een breed draagvlak.

Uitgangspunten Regenboog-agenda

We investeren in samenwerking tussen gemeente, de Regenboog-belangen-organisaties, maatschappelijke partners, betrokken bewoners.

We zetten in op een sterke Lhbt+ infrastructuur en faciliteren van initiatieven die bijdragen aan de gestelde doelstellingen.

Focus op Zichtbaarheid: we dragen uit dat Nijmegen een Regenboog-vriendelijke stad is.

We zetten in op duurzame inbedding van Regenboog-doelstellingen binnen regulier beleid, in het bijzonder de programma's welzijn, wijkontwikkeling en zorg, onderwijs, sport, veiligheid en daarnaast binnen de gemeentelijke organisatie.

We hebben aandacht voor specifieke groepen zoals: biculturele Lhbt+ personen, Lhbt+ personen met een beperking, transgenderpersonen en oudere Lhbt+ personen.

TERUGBLIK REGENBOOG-AGENDA 2017-2019

Met het brede Regenboog-netwerk hebben we teruggekeken naar de afgelopen periode om op basis daarvan aanbevelingen te doen voor de nieuwe Regenboog-agenda. Dit hebben we gedaan door middel van vragenlijsten, stakeholdergesprekken en twee breed opgezette onlinebijeenkomsten. Tijdens deze bijeenkomsten zijn met elkaar actielijnen geformuleerd, speerpunten benoemd en is verder gewerkt aan doelen voor de periode 2021-2024.

De terugblik op de Regenboog-agenda 2017-2019 heeft informatie opgeleverd voor zowel de inhoudelijke thema's voor de agenda 2021-2024 (paragraaf 2.1) als de organisatie van het Regenboog-netwerk (paragraaf 2.2).

Minder moeite met zoenende mannen en zoenende vrouwen

In de gezondheidsmonitor 2021 zijn vragen meegenomen over de mate waarin inwoners van Nijmegen moeite hebben met zoenende mannen en zoenende vrouwen in het openbaar en met het hebben van een transgender als buurman of buurvrouw.

Met name als het gaat om zoenen in het openbaar is het aandeel mensen dat daar moeite mee heeft sinds 2016 gedaald van 17,7 naar 8,9 % (zoenende mannen) en van 11,6 naar 5,9 % (zoenende vrouwen). Dit is een forse daling. Hierbij geldt dat ouderen, mensen met een lager opleidingsniveau en mensen met een niet-westerse achtergrond vaker moeite hebben, maar ook daar is er een sterk dalende trend.

Wat betreft transgenderacceptatie zien we een lichte stijging van mensen die moeite hebben met een transgenderbuurman- of vrouw. In 2016 heeft 3,6 % van de inwoners daar moeite mee, in 2020 is dat 4,7 %.

2.1 EVALUATIE EN AANBEVELINGEN INHOUDELIJKE THEMA'S REGENBOOG-AGENDA

Actielijnen:

In het algemeen was men tevreden over dat wat er gebeurt en georganiseerd wordt in Nijmegen. Er is een goede basis waarop kan worden voortgebouwd. Dit geldt in het bijzonder voor een aantal actielijnen van de agenda 2017-2019 die hoog worden gewaardeerd:

- **Zichtbaarheid**
Er is grote waardering voor alle activiteiten tijdens Coming-Outdag/week, de Roze Woensdag en de foto-expositie Pride Photo. Tegelijkertijd werd als aanbeveling meegegeven ook zichtbaarheid te organiseren in de rest van het jaar.

- **Onderwijs**
Vrijwel alle stakeholders noemden SchoolsOUT als mooi succesverhaal van Nijmegen, met name vanwege de continuïteit en zichtbaarheid van het programma en de behaalde positieve resultaten.

- **Sport**
Er is veel waardering voor het oppakken en voorbereiden van de Eurogames. Daarbij werd als aanbeveling meegegeven om nu ook al te kijken naar de verduurzaming van de Eurogames. Meerdere stakeholders gaven aan het belangrijk te vinden om in de nieuwe agenda meer te investeren op een breed Veilig Sportklimaat bij alle sportverenigingen/activiteiten in Nijmegen.

Op een aantal actielijnen is het niet gelukt voldoende te investeren of resultaat te behalen, deze behoeven volgens de betrokkenen in de agenda 2021-2024 extra of hernieuwde aandacht:

- **Veiligheid, Geloof, Kunst en Cultuur**
- **Specifieke doelgroepen**
Waarbij duidelijk onderscheid gemaakt moet worden tussen seksuele- en genderdiversiteit. *Zie ook blok 3 waar de nieuwe actielijnen 2021 - 2024 worden benoemd.*

2. TERUGBLIK REGENBOOG-AGENDA 2017-2019

2.1 Evaluatie en aanbevelingen inhoudelijke thema's Regenboog-agenda

2.2 Evaluatie en aanbevelingen samenwerking Regenboog-netwerk

Breed werd de wens geuit structureel te investeren op de volgende thema's:

● **Lhbt+ basiskennis, bewustzijn en houding bij eerstelijnsvoorzieningen.**

Blijvend investeren op basiskennis bij hulpverleners, baliemedewerkers en leerkrachten. Zij moeten kennis hebben over homoseksualiteit, transgender en intersekse. En op de hoogte zijn van veel voorkomende problemen bijvoorbeeld rond de coming out van jongeren, of dreigende eenzaamheidsproblematiek van ouderen, en weten hoe ze daarover het gesprek aan kunnen gaan en eventuele hulp

● **Duurzame inbedding van Regenboog-doelstellingen**

in het algemene beleid en dagelijkse praktijk van maatschappelijke organisaties binnen sport, cultuur, zorg, welzijn etc.

2.2 EVALUATIE EN AANBEVELINGEN SAMENWERKING REGENBOOG-NETWERK

Binnen het Regenboog-netwerk weten vooral de belangenorganisaties elkaar goed te vinden. Zij zijn blij met het gemeentelijke draagvlak voor hun activiteiten; de agenda wordt beschouwd als een leidraad en ze voelen zich gesteund en geïnspireerd.

Tegelijkertijd wordt ook aangegeven dat vaak dezelfde betrokkenen om de tafel zitten en de uitdaging juist zit in het betrekken van de mensen die nu niet in beeld zijn. Ook blijkt dat er weinig of onvoldoende zicht is op de doelstellingen en resultaten van veel initiatieven. Niet iedereen kent de Regenboog-agenda waardoor samengang kan ontbreken en thema's blijven liggen.

Zowel de Regenboog-organisaties als de overige maatschappelijke organisaties ervaren het netwerk niet als netwerk en hebben met elkaar nagedacht over investeringen die nodig zijn om dat te realiseren.

Investeren in een open en toegankelijk Regenboog-netwerk door:

- Het creëren van een zichtbaar netwerk dat toegankelijk is voor zowel Regenboog-organisaties als algemene voorzieningen. Een netwerk waarin verantwoordelijkheden helder zijn, partners elkaar weten te vinden en met elkaar samenwerken.
- Het bouwen en onderhouden van een netwerk met een duidelijke structuur, een regierol voor de gemeente en gedeelde verantwoordelijkheden.
- Het organiseren van (half)jaarlijkse bijeenkomsten voor ontmoeting, voortgang en afstemming rondom de actuele Regenboog-agenda.
- Duidelijkheid over financiële mogelijkheden. Tot nu toe werd vooral gekeken naar het aanwezige aanjaagbudget van de gemeente Nijmegen binnen het thema diversiteit aangevuld met Regenboog-gelden van het Rijk. Het streven is activiteiten aan te laten sluiten bij de doelstellingen van andere programma's en beleidsvelden van de gemeente en van daaruit (mede) te financieren.

REGENBOOG-AGENDA NIJMEGEN 2021-2024

In de periode 2021-2024 blijven we in de breedte inzetten op de actielijnen:

- Zorg en welzijn
- Veiligheid
- Biculturaliteit en Lhbt+
- Zichtbaarheid en communicatie
- Sport
- Onderwijs
- Roze ouderen
- Inclusie specifieke aandachtsgroepen

We kiezen ervoor de Regenboog-agenda 2021-2024 meer gezamenlijk met het netwerk van Regenboog-organisaties en betrokken maatschappelijke organisaties op te pakken. Daarvoor is het nodig de samenwerking meer organisatie en structuur te geven. Dit werken we uit in paragraaf 3.1. Paragraaf 3.2 vormt het hart van de agenda 2021-2024, met een uitwerking van de actielijnen en het benoemen van de speerpunten die met prioriteit worden opgepakt.

Indicatoren

Het effect van ons beleid meten we aan de hand van de gezondheidsmonitor, de jeugdmonitor (afgenomen bij leerlingen in de 2e en 4e klas van het VO) en de veiligheidsmonitor Lhbt+. We hanteren de volgende indicatoren:

- Het % inwoners dat moeite heeft met zoenende mannen/vrouwen (cijfers vanaf 2016)
- Het % inwoners dat moeite heeft met een transgenderbuurvrouw/man (cijfers vanaf 2016)
- Het % leerlingen dat het raar of verkeerd vindt als 2 mannen of 2 vrouwen verliefd op elkaar zijn (cijfers vanaf 2003)
- Het % Lhbt+ personen dat zich (on)veilig voelt in Nijmegen (cijfers vanaf 2004, laatste keer uitgevoerd in 2014).

Wat betreft de veiligheidsmonitor Lhbt+ is ons doel dat wij deze in 2022 weer gaan uitvoeren. Ons streven voor de komende 4 jaar is dat de indicatoren zich positief (blijven) ontwikkelen.

Ambitie en doelen

Onze ambitie is dat Nijmegen een stad is waar Lhbt+ personen zich als vanzelfsprekend gezien en gehoord voelen, in vrijheid zichzelf kunnen zijn en houden van wie zij willen.

Om dit te bereiken richten we ons beleid op:

Het vergroten van sociale acceptatie van seksuele en genderdiversiteit.

Het aanpakken van vooroordelen, discriminatie, intimidatie en geweld tegen Lhbt+ personen.

Het bieden van ondersteuning aan Lhbt+ personen om zich veilig te voelen en weerbaar te zijn in het sociale domein: op school, op straat, op het werk, in de zorg en thuis, in de sport en in hun sociale kring.

3. REGENBOOG-AGENDA EN SAMENWERKING 2021-2024

3.1 Regenboog-samenwerking

3.2 Actielijnen en speerpunten

3.1 REGENBOOG-SAMENWERKING 2021-2024

De Regenboog-agenda is van ons allemaal. Samen met het Regenboog-netwerk zijn we verantwoordelijk voor de invulling en uitvoering van de Regenboog-agenda Nijmegen. Aan de hand van de evaluaties en aanbevelingen kiezen wij voor een organisatieformule waarin gewerkt wordt met een stedelijke regiegroep, werkgroepen, actielijnen en speerpunten. Verantwoordelijkheden worden meer verdeeld en er worden afspraken gemaakt over trekker-schap, doelen en resultaten.

HET REGENBOOG-NETWERK BESTAAT UIT:

Gemeente Nijmegen

Lhbt+-organisaties

Organisaties/partijen in de verschillende domeinen: onderwijs, welzijn, zorg, gezondheid, sport, cultuur, veiligheid, e.a.

Betrokken inwoners

STEDELIJKE REGIEGROEP

De stedelijke regiegroep houdt de overall regie over de uitvoering en voortgang van de Regenboog-agenda 2021-2024. De Regiegroep is verantwoordelijk voor:

- delen van de informatie met het brede netwerk;
- toetsen van de plannen van de werkgroepen;
- verbinden van Regenboog-belangenorganisaties en maatschappelijke organisaties, onderling en met elkaar;
- toezien op de voortgang, monitoren en evalueren van de behaalde resultaten;
- organiseren van een of twee jaarlijkse bijeenkomsten.

WERKGROEPEN

De werkgroepen zijn verantwoordelijk voor het verder brengen van de actielijnen en speerpunten en de realisatie van gestelde doelen. Elke werkgroep heeft een contactpersoon en start haar werkzaamheden met de invulling van een Routekaart waarin de volgende items worden uitgewerkt:

- Welke doelen stellen we ons?
- Voor wie doen we dit?
- Welke acties moeten we ondernemen om onze doelen te bereiken?
- Wat hebben we daarbij nodig?
- Met wie werken we samen en wie brengt wat?
- Welke resultaten hebben we over 4 jaar bereikt?
- Samenstelling en contactpersoon

Iedereen die een idee heeft en/of een initiatief wil uitwerken, kan meedoen en/of een eigen werkgroep starten.

GEMEENTE EINDVERANTWOORDELIJK

De eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van de agenda ligt bij de gemeente Nijmegen. De gemeente heeft de rol van een procesgerichte regisseur. De gemeente zorgt dat er voor de werkgroepen trekkers zijn, bijvoorbeeld door daar opdrachten voor te geven aan gesubsidieerde organisaties in de stad. Met de trekkers worden afspraken gemaakt over rol en verantwoordelijkheden. Daarbij geldt dat prioriteit wordt gegeven aan de gekozen speerpunten en dat daar extra op wordt geïnvesteerd indien nodig.

In de bijlage is het organogram uitvergroot

3.2 ACTIELIJNEN EN SPEERPUNTEN 2021-2024

In de periode 2021-2024 blijven we in de breedte inzetten op de genoemde acht actielijnen. Binnen de actielijnen van de Regenboog-agenda hebben we een top drie aan prioriteiten gesteld. Het gaat hier om de drie speerpunten: **Zorg en Welzijn, Veiligheid en Biculturaliteit en Lhbt+.** Op deze drie thema's wordt extra geïnvesteerd.

Elke actielijn heeft een eigen werkgroep die met elkaar invulling geven aan de verschillende onderdelen van de Routekaart (zie bijlage).

Hieronder wordt er per actielijn op hoofdlijnen een beschrijving geven van de inhoud, de deelnemende partijen, de contactorganisatie en de te bereiken resultaten 2021-2024. Voor meer informatie over een actielijn kan contact opgenomen worden met de contactpersoon in kwestie.

1. ZORG EN WELZIJN = SPEERPUNT

In de gemeente Nijmegen zijn zorg- en welzijnsorganisaties gebiedsgericht en generalistisch georganiseerd, zoals de buurtteams Jeugd & Gezin en Volwassenen. Het gebiedsgericht versterken van de sociale basis biedt kansen om uitsluiting tegen te gaan en het welzijn van Lhbt+-inwoners te verbeteren. Dit vergt wel aandacht voor en kennis over specifieke groepen, zoals Lhbt+-inwoners. Niet alleen in de sociale basis of de buurtteams, maar ook in de dagelijkse praktijk van de specialistische (gezondheids)zorg. Bij zorg- en welzijnsorganisaties, professionele opleidingen, belangenorganisaties en de gemeente is er behoefte aan meer onderlinge samenwerking en leren van elkaar. De werkgroep gaat zich inzetten om zorg- en welzijnsorganisaties te betrekken en te verbinden op het thema Lhbt+.

Werkgroep Zorg en Welzijn

- Deelnemende organisaties/partijen:** Sterker sociaal werk; Bindkracht 10, TVN Zorgt; Radboudumc; HAN; RegenboogRaad, Pride Photo, etc.
- Contactorganisatie:** Radboudumc i.s.m. Gemeente Nijmegen
- Resultaten 2021-2024**
 - Meer ketengerichte aandacht en samenwerking vanuit de Zorg en Welzijn-opleidingen van de HAN, ROC, RU en RUMC. In iedere stadium van leren komt het onderwerp Lhbt+ terug.
 - Organisaties in Zorg en Welzijn committeren zich aan het doel een Lhbt+ inclusieve organisatie te willen zijn en verbinden zich hier gezamenlijk op. Jaarlijks formuleren ten minste 5 zorg- en welzijnsorganisaties een nieuwe doel op dit thema, zetten dit om in concrete acties en delen dit met het veld ter inspiratie voor andere organisaties.
 - Er is bij de aangesloten organisaties in 2024 meer structurele aandacht voor Lhbt+ thema's en inbedding van kennis in het reguliere werk gerealiseerd, gerapporteerd en gedeeld met het veld.
- Realiseren door:**
 - Meer aanjagers binnen de organisaties, meer ruimte/tijd voor deze aanjagers.
 - Interne scholing bij organisaties.
 - Onderlinge afstemming tussen organisaties, inspiratie, leren van elkaar, gezamenlijke commitment. Onder meer door organiseren van uitwisseling en bijeenkomsten voor inspiratie en kennisdeling.
 - Gemeente: naast Lhbt+ sensitieve opdrachtformulering aan zorg- en welzijnsaanbieders, vorm geven aan monitoring en evaluatie van de prestaties van aanbieders
 - Gemeente: ervaren inclusie meenemen in de te ontwikkelen set van indicatoren voor het gebiedsgericht werken.

2. VEILIGHEID = SPEERPUNT

In Nijmegen ben je vrij om te zijn wie je bent en om te houden van wie je wilt. Om jezelf te kunnen zijn, is het gevoel van veiligheid nodig. Lhbt+ personen hebben echter te maken met intimidatie, geweld en discriminatie. Dit geldt in het bijzonder voor specifieke groepen zoals de transgender personen. De afgelopen 6 jaar was er sprake van 1 tot 9 meldingen per jaar op basis van seksuele gerichtheid en 14 tot 19 meldingen op basis van geslacht (waaronder genderidentiteit).

De werkgroep Veiligheid gaat zich actief inzetten op dit brede thema om zowel de veiligheid als het veiligheidsgevoel in de stad te vergroten.

Werkgroep Veiligheid

- **Deelnemende organisaties/partijen:** VizierOost, Politie Nijmegen, COC-regio Nijmegen, gemeente Nijmegen, etc
- **Contactorganisatie:** Politie Nijmegen
- **Resultaten 2021-2024**
 - Er wordt vaker melding gemaakt bij Vizier van discriminatie op grond van seksuele oriëntatie, genderidentiteit en –expressie, en geslachtskenmerken.
In 2020 was er sprake van 1 melding.
 - Er is meer structurele aandacht voor de fysieke, sociale en emotionele veiligheid van Lhbt+ personen.
- **Realiseren door:**
 - Te investeren in het vergroten van de aangiftebereidheid + vergroten van inzicht en interventie.
 - Operationaliseren van begrip veiligheid.
 - Informatie verzamelen over gerichte activiteiten/interventies die werken en een plan van aanpak te maken en uit te voeren.
 - Uitvoeren van de Lhbt+ veiligheidsmonitor in 2022.

3. BICULTURALITEIT EN LHBT+ = SPEERPUNT

In de Regenboog-agenda 2017-2019 waren biculturele Lhbt+ personen een van de aandachtsgroepen. Er zijn in deze periode een aantal initiatieven geweest (Repect2love en Continuering Veilige Haven), deze zijn helaas onvoldoende in staat gebleken om de doelgroep te bereiken. Aandacht voor de positie van nieuwe Nederlanders blijft onverminderd van belang. In de komende periode wordt hier opnieuw in geïnvesteerd met als belangrijkste accentverschil: voor en door de doelgroep zelf.

Werkgroep Biculturaliteit en Lhbt+

- **Beoogde organisaties/partijen:** Bindkracht, GGD, adviescommissie Kleurrijk samenleven Nijmegen, COC-regio Nijmegen, etc.
- **Contactorganisatie:** (vooralsnog) gemeente Nijmegen
- **Resultaten 2021-2024**
 - Realiseren van een community voor en door biculturele Lhbt+ personen, inclusief een informatie- en adviesfunctie en van daaruit een goede toegang naar individuele ondersteuning.
 - Met deze voorziening vanaf 2023 een bereik realiseren van minimaal 20 biculturele Lhbt+ personen.
 - Het onderwerp Lhbt+ bespreekbaar maken binnen migrantengemeenschappen.
- **Realiseren door:**
 - Sessies te organiseren met betrokkenen op dit thema (Lhbt+ vluchtelingengroepen, COC etc) om samen te kijken wat nodig is.
 - Initiatiefnemers te ondersteunen/ faciliteren bij het opzetten van een community.
 - Aan te sluiten bij de Nijmeegse werkgroep ‘Verandering van binnenuit’ die werkt aan het bespreekbaar maken van taboeonderwerpen (waaronder Lhbt+) binnen migrantengemeenschappen.
 - Aangaan van samenwerking met andere gemeenten binnen de provincie (geeft individuen de kans om buiten hun eigen woonplaats naar hulp en sociale contacten te zoeken).

4. ZICHTBAARHEID EN COMMUNICATIE

De gemeente Nijmegen is er voor al haar inwoners. Het Regenboog-beleid richt zich op inclusie en meer genderdiversiteit in de stad. Dit doet zij onder andere door organisaties en evenementen te ondersteunen die de zichtbaarheid van de Lhbt+ gemeenschap vergroten. En daarnaast te investeren in uitingen en een permanente markering in de openbare ruimte van Nijmegen als Regenboog-vriendelijke stad.

Werkgroep Zichtbaarheid en communicatie

- **Deelnemende organisaties/partijen:** Roze Woensdag, COC-regio Nijmegen, GGD Gelderland Zuid, etc.
- **Contactorganisatie:** (vooralsnog) gemeente Nijmegen
- **Resultaten 2021-2024**
 - Voortzetten van het profileren van Nijmegen als Regenboog-vriendelijke stad
 - Meer zichtbaarheid en kennisoverdracht van Lhbt+ thema's in Nijmeegse wijken. Doel is om in 2024 in 100% van de wijken activiteiten te organiseren in het kader van Coming Out Dag.
 - Meer aandacht voor het thema inclusie van Lhbt+ personen bij Nijmeegse instellingen en het bedrijfsleven en bij grote werkgevers.
 - De gemeente Nijmegen werkt de komende jaren aan genderinclusieve communicatie. Het doel is dat in 2024 100% van de afdelingen genderinclusief communiceert. Daarnaast is er jaarlijks een groei van het aantal Nijmeegse/regionale organisaties dat genderneutraal communiceert.
 - Goede informatie op de gemeentelijke website over naams- en identiteitsverandering voor transmensen
- **Realiseren door:**
 - Inclusie van Lhbt+ aanjagen en stimuleren bij grote organisaties en bedrijven in de stad en bij regiogemeenten.
 - Meer inzicht geven naar redenen van het ontstaan, het hoe en waarom van Regenboog-evenementen.
 - Meer investeren op een Lhbt+ uitleg/boodschap voor dummies.
 - Een interne werkgroep inclusieve communicatie binnen de gemeente Nijmegen op te starten.
 - Coming Out Dag en Roze Woensdag blijven ondersteunen en faciliteren.
 - Uitvoeren van de Lhbt+ veiligheidsmonitor in 2022.

5. SPORT

Meedoen en het ervaren van plezier aan sporten en bewegen is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Uit diverse onderzoeken blijkt dat Lhbt+ personen hinder ervaren op het gebied van sporten en bewegen. Gelijke kansen om te sporten en bewegen begint met een inclusieve sport- en beweegomgeving waar iedereen kan meedoen. Waar iedere inwoner van Nijmegen zich welkom voelt en waar sportiviteit, respect en inclusie de norm is. De focus bij de gemeente en in de stad ligt tot en met medio 2022 bij de EuroGames en het side-eventsprogramma Inclusie in de sport. Zowel in aanloop naar als na de Eurogames wordt gekeken hoe we de aandacht voor dit thema kunnen borgen.

Werkgroep Sport

De focus bij de gemeente en in de stad ligt tot en met medio 2022 bij de Eurogames en het side-eventsprogramma Inclusie in de sport. Na medio 2022 wordt gekeken hoe we de aandacht voor dit thema gaan borgen en hoe we dat gaan organiseren.

- **Deelnemende organisaties/partijen:** COC regio-Nijmegen, Sportbedrijf, NEC, stichting Eurogames etc.
- **Contactorganisatie:** (vooralsnog) gemeente Nijmegen
- **Resultaten 2021-2024**
 - Vergroten van de sociale veiligheid van Lhbt+ personen bij Nijmeegse sportverenigingen en sportaccommodaties.
- **Realiseren door:**
 - Investeren in een breed veilig sportklimaat bij sportverenigingen en activiteiten gericht op bewustwording en beleidsmatige verankering (Nijmeegs Sportakkoord).
 - Investeren in Regenboog-sportactiviteiten. Breed en/of specifiek, in het bijzonder het organiseren van sportactiviteiten voor transgender personen.
 - In aanloop naar de EuroGames met het programma Gelderland Loves to Move sportaanbieders en gemeenten in de regio helpen om een inclusief sportklimaat te realiseren.
 - Uitvoering geven aan de EuroGames.
 - Werken aan borging en vervolg van de Eurogames.

6. ONDERWIJS

Alle vormen van onderwijs hebben een wettelijke taak om aandacht te schenken aan 'seksuele- en genderdiversiteit', aan acceptatie en veiligheid. De Nijmeegse scholen (PO, VO en MBO) hebben een convenant ondertekend om hier concreet vorm en inhoud aan te geven. SchoolsOUT biedt hen daarbij al jaren ondersteuning op maat. De aanpak voldoet aan landelijke criteria voor succesvol en effectief werken en is een officieel erkende leefstijlinterventie.

Naast SchoolsOUT komt er een netwerk van MBO/HO/WO instellingen waarin expertise met betrekking tot Regenboogvraagstukken wordt gedeeld.

Werkgroep Onderwijs

- **Deelnemende organisaties/partijen:** SchoolsOUT, Amnesty Nijmegen, HAN, Radboud Universiteit, DITO Nijmegen, etc
- **Contactorganisatie:** SchoolsOUT
- **Resultaten 2021-2024**
 - SchoolsOUT heeft als samenwerkingsverband de target om 100% van de scholen (PO, VO en MBO) te bereiken waarbij op alle vier 'Gezonde School-pijlers' steeds meer inzet wordt gepleegd.
 - Meer samenwerking en aandacht voor seksuele diversiteit en genderdiversiteit binnen het HO en WO.
- **Realiseren door:**
 - Uitvoeringsactiviteiten SchoolsOUT.
 - Opzetten van een netwerk van HO-onderwijsinstellingen (en gemeente), waarin Diversiteit en Inclusie in het algemeen en Regenboog-vraagstukken in het bijzonder, centraal staan, zodat samen kan worden opgetrokken en expertise kan worden gedeeld.

7. ROZE OUDEREN

Ruim vier jaar functioneert de werkgroep Roze Ouderen in Nijmegen waaraan vertegenwoordigers deelnemen van de verschillende ouderenzorgorganisaties. Er ligt een goede basis van kennisdeling en samenwerking voor de jaarlijkse activiteiten die gezamenlijk georganiseerd worden.

Werkgroep Roze ouderen

- **Deelnemende organisaties/partijen:** COC-regio Nijmegen, Sterker sociaal werk, etc.
- **Contactorganisatie:** Sterker sociaal werk
- **Resultaten 2021-2024**
 - Verduurzaming en uitbreiding van de aandacht voor Lhbt+ ouderen.
- **Realiseren door:**
 - Doorgaan op dezelfde weg met de werkgroep Roze Ouderen.
 - Verbinding te leggen met de RegenboogRaad en connectie te borgen met de RU als het gaat om onderzoek.
 - Betrekken van een vertegenwoordiger van Ouderenbonden (KBO, ANBO, PCOB).
 - Te zijner tijd connectie leggen met de werkgroep Veiligheid om gezamenlijk extra aandacht te generen aan onveiligheidsgevoelens bij Roze ouderen.

8. INCLUSIE SPECIFIEKE AANDACHTSGROEPEN

Subgroepen binnen de Regenboog-gemeenschap die om uiteenlopende redenen extra aandacht verdienen in Nijmegen zijn bijvoorbeeld ouderen, biculturele Lhbt+ personen, nieuwkomers, bi+ personen, intersekse personen, transgender personen, Lhbt+ personen uit een religieuze gemeenschap en Lhbt+ personen met een verstandelijke beperking. De onderlinge verschillen en belangen zijn groot, en intern soms tegengesteld. Mensen met een intersekse conditie willen gevrijwaard worden van ongevraagd, niet noodzakelijk medisch ingrijpen. Transgender-personen willen gemakkelijke toegang tot medische behandeling. Bi+ personen hebben vooral te maken met welzijnskwesties, terwijl polyamoreuze mensen juist weer juridische belangen hebben.

Werkgroep Inclusie specifieke aandachtsgroepen

Het gaat hier om een werkgroep die breed van opzet is. Het is ook mogelijk te focussen rond specifieke aandachtsgroepen. Binnen deze agenda is er immers al specifieke aandacht mbt: biculturele Lhbt+ personen (zie 3), en oudere Lhbt+ personen (zie 7) en mensen met beperking (het gaat hier om mensen met een lichamelijke, verstandelijke, zintuiglijke en/of psychische beperking - zie 1)

- **Deelnemende organisaties/partijen:** COC-regio Nijmegen, vertegenwoordigers subgroepen, etc.
- **Contactorganisatie:** NNID op vlak van intersekse personen en seksuele diversiteit
- **Resultaten 2021-2024**
 - Gezien en gehoord voelen, dat betekent dat alle letters van Lhbt+ genoemd en omschreven moeten worden: Transgender, non-binaire, biseksueel, intersekse, polyamorie. Maar ook mensen met een beperking, gelovigen enz.
 - Meer aandacht, zichtbaarheid en bekendheid geven aan de specifieke doelgroepen en door middel van een inventarisatie een beter beeld krijgen om welke groepen het precies gaat en met welke specifieke problemen en uitdagingen zij geconfronteerd worden.
 - Verbetering van de bejegening van Transmensen door medewerkers van gemeentelijke loketten.
 - Een begin maken met meer aandacht voor het niet denken in binairen en daarmee het doorbreken van gendernormen.
- **Realiseren door:**
 - Elke doelgroep een eigen contactpersoon en aanspreekpunt naar de gemeente en andere organisaties toe
 - Binnen alle onderwerpen van de Nijmeegse Regenboog -agenda wordt expliciet aandacht besteed aan specifieke aandachtsgroepen.
 - Investeren op meer kennisdeling en uitwisseling zowel naar inwoners als professionals.
 - Gemeente Nijmegen ondertekent de Nederlandse Intersekse-verklaring.
 - De 'E-learning bejegening van Transmensen' laten volgen door medewerkers van gemeenteloketten.

ROUTEKAART REGENBOOG- AGENDA 2021-2024

ORGANOGRAM

